

**REPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE**

Odklonilno ločeno mnenje sodnika dr. Ude

1. Glasoval sem proti zavrnitvi pobude za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Uredbe o koncesijah za gospodarsko izkoriščanje vode na posameznih odsekih vodotokov Gračnica, Mišičev graben, Savinja - Na strugi, Savinja - Kolenčeva struga, Dravinja in Jahodnica za proizvodnjo električne energije. Mnenja sem namreč, da bi moralo Ustavno sodišče oceniti ali izpodbijana uredba posega v pridobljene pravice pobudnikov.

Razlogi za moje odklonilno stališče so naslednji:

1. Sklep večine se sklicuje na 111.b člen ZVO, ki taksativno našteva akte o pridobljenih pravicah, v katere se pri podeljevanju koncesij na naravnih dobrinah ne sme posegati. Ta člen na področju uporabe voda našteva vodnogospodarsko dovoljenje za rabo vode iz 49. člena ZV iz leta 1981 in akt o vpisu vodne pravice iz 71. člena ZV iz leta 1974. Pobudnika nista predložila nobenega od teh aktov, temveč le obratno dovoljenje za vodno napravo z dne 5. 11. 1931 in vodopravno gradbeno dovoljenje z dne 28. 5. 1946. Gradbeno dovoljenje po stališčih večine samo po sebi ne daje pravice do upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin, ker take pravice "vedno ne zahtevajo tudi izgradnje objektov", obratno dovoljenje iz leta 1931 pa je bilo časovno omejeno.

2. Mnenja sem, da bi v tem primeru Ustavno sodišče moralo odpraviti izpodbijano uredbo, ker v nasprotju z določbo 111.a člena ZVO ne upošteva pridobljenih pravic. Iz vodopravnega gradbenega dovoljenja iz leta 1946 jasno izhaja, da je bilo izdano izključno zaradi uporabe vodne sile za pogon žage.

Nanašalo se je na take gradnje oziroma dela (jez, dotočni kanal, zatvornica itd.), ki so bila nujna za izkoriščanje vode za rekonstruirano žago. Na drugi strani pa žage očitno ni bilo mogoče uporabljati na predviden način brez takih gradenj oziroma del. Pravica izkoriščati vodno silo je v tem primeru nedvomno zahtevala izgradnjo objektov, na katero se je nanašalo gradbeno dovoljenje. Zaradi tega je sklep (glej tč. 8 obrazložitve), da "pravice do upravljanja, rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin ne zahtevajo tudi vedno izgradnje objektov" v popolnem nasprotju z dejanskim stanjem. V tem primeru je očitno, da sta izkoriščanje vode in gradnja objektov med seboj neločljivo povezani. Izdano vodopravno gradbeno dovoljenje je torej v konkretnem primeru očitno priznavalo tudi pravico do izkoriščanja vodne sile, oziroma je na tej pravici temeljilo.

Zaradi tega bi bilo potrebno na ta način interpretirati 111.b člen ZVO. Kolikor pa takšna interpretacija ne bi bila mogoča oziroma, kolikor niti z analogijo ne bi mogli zaključevati, da zakonodaja šteje med pridobljene pravice tudi vodopravna gradbena dovoljenja, ki temelje na pravici do izkoriščanja vodne sile, bi moralo Ustavno sodišče ponovno začeti postopek za oceno ustavnosti 111.b člena ZVO.

3. Treba je tudi upoštevati, da je spadala žaga vse do denacionalizacije med sredstva družbene pravne osebe, ki je do leta 1993 žago tudi uporabljala. Glede na tedanjo pravno ureditev je razumljivo, da družbena pravna oseba v letu 1974 po uveljavitvi Zakona o vodah v predpisanem roku dveh let ni prijavila vodne pravice. Prav tako po preteku obratnega dovoljenja, izdanega leta 1931 ni poskrbela za novo pridobitev oziroma podaljšanje pravice izkoriščati vodo. Neaktivnost upravljalca žage v času, ko je le-ta spadala najprej v državno, potem pa v družbeno lastnino, ne more škodovati upravičencu do denacionalizacije. Pravni prednik pobudnikov in pobudnika sama v tem obdobju niso imeli nobenih možnosti poskrbeti za podaljšanje oziroma novo pridobitev pravice. Res je sicer, da pravica do uporabe oziroma do izkoriščanja vode ni predmet denacionalizacije, po mojem mnenju pa bi bilo take pravice treba upoštevati kot prednostne pravice pri podeljevanju koncesij za uporabo vode. V tem konkretnem primeru pa bi bilo treba seveda tudi oceniti, ali izpodbijana uredba dejansko izključuje možnost izkoriščati vodo za pogon žage.

dr. Lojze Ude